

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN PRAHOVA

OLIMPIADA „LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ”

Etapa locală - 08 februarie 2025

Secțiunea gimnaziu

Nivelul 1 - clasele a V-a și a VI-a

VARIANTA 2

Subiect elaborat în cadrul Grupului de lucru al ISJ Prahova

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție precizările de mai jos.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de trei ore.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 de puncte

MEMORIILE UNUI MOTAN CĂLĂTOR

de Hiro Arikawa

(fragmente)

Eu sunt Măria-Sa motanul. Deocamdată n-am nume. Acestea sunt cuvintele unui motan celebru, care mi-a fost compatriot. [...]

Numele l-am căpătat acum cinci ani, când îmi serbam „majoratul”¹. Apropo, circulă tot soiul de zvonuri despre cum se calculează vârsta unei pisici în funcție de cea a oamenilor, dar, după cum se pare, cea mai răspândită teorie este aceea în care primul an din viața unei feline ar echivala, *grosso modo*², cu douăzeci de ani omenești. [...]

Pe vremea aceea îmi picase cu tronc capota argintie a unei dubițe din parcare a unui bloc, pe care, de altfel, o transformasem în dormitor personal. Zic îmi picase cu tronc întâi și-ntâi pentru că nimeni nu-mi dădea cu flit când dormeam pe ea sau nu mă lua cu „hai, zât de-aici!” Uneori, oamenii pot fi din cale-afară de îngâmfați, cu toate că, după mine, nu sunt decât niște maimuțe mătăhăloase, al căror unic merit este să umble în două picioare. Nu pricep nici în ruptul capului cum e să-ți lași mașina în ploaie și-n ger, dar să te apuce pandaliile când găsești două-trei labe de pisică pe ea. Felinele sunt ființe libere, care calcă pe unde vor mușchii lor. Dar, dacă ești căscat și lași urme pe capotă, păzea, că disperații dau imediat fuga să te gonească. [...]

Seară de seară, au început să se materializeze sub dubiță, lângă roata din spate, delicii de tot felul. O porție de mâncare adusă de om egal o masă copioasă pentru motan.

La miezul nopții, când bărbatul se întorcea acasă, îmi lăsa, ca din întâmplare, mâncare. Dacă se nimerea să fiu acolo când venea, mă mângâia de câteva ori, iar când nu eram în preajmă, îmi lăsa respectuos ofranda și pleca.

Uneori, păpica lipsea pentru că alte pisici dăduseră deja iama-n ea. Alteori, bărbatul umbla creanga toată noaptea și se întorcea dimineața. Una peste alta, lucrurile intraseră în normal și măcar o dată pe zi îmi puneam burta la cale. Oamenii sunt oricum niște creaturi capricioase, așa că nu mă puteam baza pe ei sută la sută. Talentul unei pisici vagaboande constă tocmai în a-și dezvolta o rețea complexă de relații cu ajutorul căreia să supraviețuiască pe străzi.

Așadar, ne știam din vedere - nici nu ne ocoleam, nici nu ne sufocam cu dragostea. Și tocmai când stabiliserăm acest gen de distanță confortabilă, soarta a venit tăvălug peste noi.

Și, ce să zic, soarta asta doare ca naiba!

Într-o noapte, pe când traversam strada, m-am pomenit cu niște faruri în ochi. S-a auzit un claxon strident, iar eu am dat să mă feresc. De aici, totul a luat-o razna.

Am fost așa de năucit, că atunci când am vrut s-o zbughesc, buf, mașina a dat peste mine. Am zburat cât colo din pricina izbiturii. „Ce mama naibii?” mi-am zis.

După un timp, m-am trezit în tufişurile de pe marginea drumului. Durerea mi-a săgetat corpul - o durere cruntă, cum nu mai simţisem până atunci. Cu toate acestea, eram în viaţă!

Hait! Am vrut să mă ridic, dar ridică-te dacă poţi. Laba dreaptă din spate mă durea de-mi venea să urlu. [...]

Ajutor! Mă aude cineva?!

Dar cine s-ajute un motan vagabond?

Deodată, mi-am amintit de bărbatul care îmi lăsa bunătaţi în fiecare seară.

Oare m-ar fi ajutat? Ne ştiam din vedere, dar nu ne împrieteniserăm la cataramă. Din când în când îl lăsam să mă mângâie ca să capăt de mâncare, dar... cam atât. Oare mi-ar fi sărit în ajutor?

M-am urnit din loc, trăgându-mi laba după mine. Fiecare pas îmi trimitea junghiuri de durere prin tot corpul. Pe drum m-au trecut toate ametelele şi, oricât m-aş fi silit, nu mai eram în stare să merg. „Gata, pân-aici mi-a fost!”, mi-am zis.

Deşi eram la o aruncătură de băţ de bloc, când am ajuns la dubiţa argintie, se luminase deja de ziuă.

Nu-Mai-Puteam! Eram PRAF!

Am urlat cât mă ţineau bojocii: *Ajutoooooor!*

Am ţipat o dată, de două ori, de foarte multe ori, încât de atâta zbierat începuse să mă lase vocea. Zău dacă vă mint!

La un moment dat, cineva a coborât în goană scările. Mi-am ridicat cu greu capul şi l-am văzut.

– Tu erai?! a strigat bărbatul, pălind brusc. Într-o secundă a fost lângă mine.

– Ce-ai păţit? Te-a lovit maşina?

Nu-mi făcea plăcere să recunosc, dar o făcusem lată.

– Te doare? Normal că te doare.

Dacă ştii răspunsul, de ce mă mai întrebi? Nu mă face să-mi ies din sărite. Ai milă de un biet motan rănit!

– Mieunai aşa de tare, c-ai fi sculat şi morţii. M-ai trezit. Pe mine mă strigai?

Pe tine, evident că pe tine, dar tu, nimic. N-ai fost deloc pe fază!

– Vrei să te-ajut, nu?

Nu că asta ţi-ai fi dorit, am dat eu să fac pe grozavul, dar, vă vine să credeţi sau nu, bărbatul începuse deja să se smiorcăie. Culmea! Tot el bocea!

– Bine că ţi-ai amintit de mine! Pisicile nu-s aşa sentimentale ca oamenii şi nu varsă lacrimi cu una cu două.

În fine, o băgasem rău de tot pe mânecă. Şi, dintr-odată, hop, mă străfulgerase ideea să-l caut. Avea să găsească el ceva să mă scoată din belea, dacă tot bătusem atâta drum.

Hai, nenică, m-ajută odată?! Nu mai am mult şi dau colţul!

– Lasă, o să fie bine! [...]

Peste aproape două luni mi-au scos copcile şi osul mi s-a vindecat. În acest răstimp am aflat că îl cheamă Satoru Miyawaki.

În perioada de convalescenţă, Satoru mă striga cum îi venea la gură: „pisi“, „motane!“, „domnule motan“ şi alte variaţiuni pe aceeaşi temă. Normal, atâta vreme cât n-aveam nume...[...]

În sfârşit, rănilor mi s-au închis.

În ziua aceea, am cerut afară, iar Satoru a făcut feţe-feţe în holul de la intrare, încercând să mă convingă să mă răzgândesc. *Gata. Mulţumesc de găzduire. Îţi sunt foarte îndatorat. Şi, pentru că mi-eşti simpatic, te las să mă mai mângâi niţel* [...]

– Pisi, nu vrei să rămâi?

La asta chiar nu m-aşteptam! Sunt un motan vagabond pursânge şi nu mi-a trecut niciodată prin cap că m-aş putea transforma într-un cotoi de apartament.

La început, mă gândisem c-o să mă îngrijească până mă fac bine, şi apoi, pa şi pusi... Ba nu, mai degrabă crezusem c-o să fiu nevoit să plec. Şi dacă tot trebuia s-o iau din loc, n-ar fi fost o mişcare mai isteaţă să mă evapor din proprie iniţiativă, decât să-mi dea el papucii? Noi, pisicile, avem mândria noastră!

Dacă tot voiai să rămân, puteai să-mi fi spus mai devreme! [...]

– Când eram mic, am avut un cotoi care semăna cu tine ca două picături de apă, mi-a zis Satoru, scoţând din dulap un album foto. Uite!

Albumul era ticsit de poze cu o pisică. „Aha, alt tăcănit leşinat după pisici!” mi-am spus.

Motanul din poză chiar îmi semăna. Era alb, iar pe mutriţă avea două zbenghiuri colorate. Coada neagră îi era îndoită ca un cârlig, invers de cum era a mea, însă cele două pete de pe faţă semănau leit cu ale mele.

– I-am pus numele Hachi³, din cauza petelor în forma cifrei opt.
Halal nume! Dintr-odată, am început să dau din colț în colț ca nu cumva să-i vină ideea să mă blagoslovească și pe mine cu un nume. Oare o să-mi spună Kyū⁴?

– Ce zici de Nana?

Nana, adică șapte? Carevasăzică acum îi ardea de scăderi!

– Fiindcă ai coada îndoită invers decât a lui Hachi. Dacă te uiți de sus, arată fix ca cifra șapte.

Îhm, acum i se pusese pata pe coadă!

Ia stai așa! Nu ți se pare că Nana-i nume de domnișoară? Nu ți-am spus că-s un mascul de toată frumusețea? Numele se potrivește ca nuca-n perete.

– E un nume frumos, nu? Nana, ca în Lucky Seven. Un nume și un număr norocoase.

Alo, domnu'! Concentrează-te puțin!

Am mieunat, iar Satoru și-a mijit ochii și m-a gădilat sub barbă.

– Hai, că și ție îți place!

Îmi place pe naiba! Joci murdar dacă mă iei la chestionat în timp ce mă mângâi sub bărbă! Numai că, în loc să protestez, m-am trezit torcând.

– Vezi că-ți place?

BA NUuuu... Mă copleșise cu mângâierile, așa că mi-am luat adio să mai pot pune piciorul în prag. Și așa mi-a rămas numele: Nana.

– Numai că va trebui să ne mutăm, a concluzionat el.

Proprietarul nu voia animale în apartament, dar, la rugămințile lui Satoru, consimțise să mă lase să stau până mă puneam pe picioare. Așadar, ne-am luat catrafusele și ne-am mutat într-un apartament din același cartier. Știu că sună ciudat din gura mea, dar era limpede că Satoru chiar era unul dintre „țăcăniții leșinați după pisici” dacă a acceptat să se mute de dragul meu. Așa ne-am început viața „la comun”. Satoru era pentru mine un coleg ideal de cameră, cum și eu eram pentru el un tovarăș excelent. Și, pe nesimțite, s-au scurs cinci ani fericiți.

¹ Majoratul în Japonia se sărbătorește la vârsta de douăzeci de ani.(n.t.)

² Grosso modo (lat.) - în caracteristicile cele mai generale, judecând în ansamblu

³ În japoneză, cifra opt se scrie 八 și se pronunță *hachi*.(n.t.)

⁴ Nouă (n.t.)

Traducere din japoneză și note de Raluca Nicolae

A. (2 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Motanul și-a căpătat un nume:

- a) la cinci ani.
- b) la 20 de ani omenești.
- c) la 18 ani.
- d) la majorat.

2. Talentul unei pisici vagaboande constă în:

- a) a găsi mâncare.
- b) a-și dezvolta relații pentru a supraviețui.
- c) a se linguși pe lângă oameni să-i dea mâncare.
- d) a duce o viață independentă.

3. Motanul a fost rănit:

- a) într-o încăierare cu alte pisici.
- b) de un tramvai.
- c) când traversa strada.
- d) pentru că stătea sub mașina argintie.

4. Bărbatul își numește motanul:

- a) Satoru.
- b) Hachi.
- c) Kyū.
- d) Nana.

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei din text, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos.

--	--	--	--	--	--	--	--

1. Bărbatul care îl salvează pe motan se numește Satoru.
2. În urma accidentului, motanul ajunge într-un tufiș de la marginea drumului.
3. Motanului nu-i place ideea să primească un nume.
4. El face efortul de a se îndrepta spre bloc și miaună disperat.
5. Un bărbat lasă mâncare lângă mașină seară de seară.
6. Când era mic, Satoru avea un motan alb cu care Nana seamănă.
7. Motanul păstrează distanța față de bărbat, fiindcă oamenii sunt niște ființe capricioase.
8. Dormitorul personal al motanului este o dubiță argintie.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Precizează care este părerea despre sine a motanului.
2. Numește motivul pentru care Satoru trebuie să se mute din apartamentul în care locuiește.
3. Prezintă starea de spirit a motanului când își dă seama că Satoru dorește să îi rămână alături.
4. Explică de ce crezi că motanul este reticent să primească un nume.

D. (12 puncte)

Imaginează-ți că ești Nana.

Scrie un text, de 15-20 de rânduri, în care să formulezi și să dezvolti două motive pentru care consideri că „oamenii leșinați după pisici” sunt „țcăniți”.

SUBIECTUL II

20 de puncte

Pisicile s-au remarcat dintotdeauna prin inteligența deosebită, calitate care le ajută să se descurce în tot felul de situații. Mai mult decât atât, simțurile pisicilor sunt atât de bine dezvoltate, încât am putea crede foarte ușor că pisicile au superputeri.

Săriturile de la mare înălțime, viteza impresionantă, flexibilitatea surprinzătoare, simțul vizual și auditiv extrem de ascuțite sunt doar câteva dintre superputerile pisicilor, despre care poți citi mai multe în articolul pe care l-am pregătit pentru tine.

Pisicile pot auzi chiar și cele mai mici sunete

Pisicile sunt recunoscute pentru simțul lor auditiv extrem de sensibil. Astfel, ele pot auzi până și cele mai mici sunete, inclusiv mișcările șoarecilor. Acest lucru are și o explicație: pisicile au 52 de mușchi care le permit să-și controleze mișcările urechilor, ceea ce le ajută să detecteze chiar și sunetele imperceptibile pentru simțul auditiv uman.

Pisicile pot vedea în întuneric

Nu doar simțul auditiv al pisicilor este foarte bine dezvoltat. Pisicile se remarcă și printr-un extraordinar simț vizual: pisicile pot vedea chiar și în întuneric datorită faptului că pupilele lor sunt de trei ori mai mari decât pupilele oamenilor. Totodată, câmpul vizual al pisicilor este mai extins decât al nostru, iar privirea lor periferică este, la rândul ei, o superputere care le transformă în „vânători” foarte pricepuți.

Pisicile se pot furișa foarte ușor

Având mersul foarte silențios, pisicile au abilitatea de a se furișa cu ușurință, o altă calitate care le conferă statutul de animale de pradă.

Pisicile pot face sărituri impresionante

Săriturile pisicilor pot atinge o înălțime de aproximativ 5 ori mai mare decât înălțimea lor. Ba chiar există și un record al săriturilor efectuate de pisici: primul loc este ocupat de o pisică din Japonia, care a reușit să execute o săritură de aproape 2 metri (mai precis, 196 de centimetri).

Pisicile cad în picioare

Nu întâmplător se spune despre pisici că au nouă vieți: acestea pot să cadă în picioare chiar și de la înălțimi impresionante, de peste 20 de metri. Această superputere se datorează musculaturii extrem de bine dezvoltate, precum și flexibilității impresionante.

Pisicile sunt extrem de flexibile

Corpul pisicilor se remarcă printr-o elasticitate uluitoare. Astfel, pisicile se pot târî, fără niciun fel de dificultate, prin locuri greu de imaginat pentru noi, oamenii.

Pisicile au o viteză formidabilă

Pisicile sunt considerate, într-adevăr, feline: acest lucru este dovedit de viteza lor impresionantă, mult mai mare decât viteza noastră. Astfel, pisicile pot atinge o viteză de aproximativ 50 km/oră, depășind chiar și recordul lui Usain Bolt. [...]

(*Pisici cu superputeri*, <https://www.purina.ro/articole/pisica/comportament/pisici-cu-superputeri>)

A. (8 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, în enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre cerințele de mai jos, prin valorificarea textului citat.

1. Indică două simțuri foarte dezvoltate la pisici.
2. Numește țara în care pisicile dețin un record al săriturilor.
3. Scrie o calitate a pisicilor care le ajută să nu fie observate ușor.
4. Explică de ce pisicile „au nouă vieți”.

B. (12 puncte)

Imaginează-ți că ai pimit în dar o pisică.

Scrie o narațiune, de cel mult 20 de rânduri, în care să povestești o întâmplare pe parcursul căreia una dintre calitățile sale extraordinare v-a ajutat să depășești o situație dificilă.

SUBIECTUL III

10 puncte

(Se vor acorda câte 3 puncte pentru primele două cerințe, respectiv, 4 puncte pentru cerința 3.)

Privește cu atenție afișul următor, apoi răspunde, în enunțuri, la cerințele de mai jos privind textul multimodal.

1. Numește tipul de eveniment organizat.
2. Menționează ocupația invitatului Bogdan Ene.
3. Explică, în 6-10 rânduri, relația dintre titlul evenimentului și elementele vizuale ale afișului.

PISICILE RĂZBOINICE

Sâmbătă, 27 octombrie, de la ora 11.00

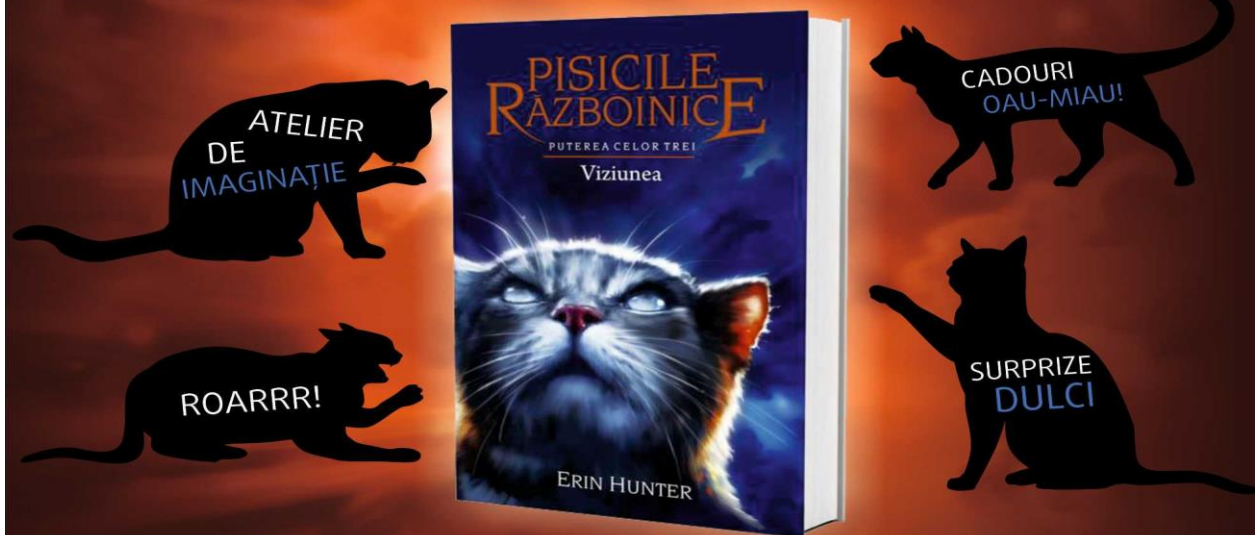
la Mansarda Cărturești Verona

te așteptăm la prima adunare a

CLANURILOR CITITORILOR

cu ocazia lansării

Cărții a XIII-a - Viziunea

Clanul Invitaților:

Barbă de Pictor (Bogdan Ene)

Stea de Cititor (Iris Hornoiu, Talente de Năzdrăvani)

GRUPUL
EDITORIAL
ALL

Galaxia Copiilor

Talente
de
Năzdrăvani

măgura

ulpio

cărturești
carte, ceai, muzică, dichis

(Sursa: <https://www.agentiadecarte.ro>)